

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkýň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci navrhovateľa **J. H.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. D. K., advokátom so sídlom v P., proti odporkyni **M. S.**, bývajúcej v M., **o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 16 C 88/1996, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 18. novembra 2008 sp. zn. 9 Co 102/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Odporkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava rozsudkom z 22. januára 2004 č.k. 16 C 88/1996-186 v spojení s opravným uznesením zo 4. februára 2004 č.k. 16 C 88/1996-193 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (ďalej len „BSM“) tak, že do výlučného vlastníctva navrhovateľa prikázal farebný televízor Tesla Color, televíznu anténu, pračku Romo, odstredivku, mrazničku 130 l, osobnú váhu, plynový sporák Mora, bielizeň, spolu v hodnote 7 406 Sk a do výlučného vlastníctva jeho bývalej manželky M. M. (zomrela X. a odporkyňa je ako jediná dedička jej právnu nástupkyňou v tomto konaní) prikázal mrazničku 300 l, automatickú

pračku Tatramat, vodovodné čerpadlo, polyrén, 2 fúriky, kotol na kotlinu, 2 koberece do obývačky, 11 demižónov a zapaľovač na plyn, spolu v hodnote 7 263 Sk. Navrhovateľovi určil povinnosť doplatiť M. M. na jej podiel 143 Sk do 3 dní. M. M. uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok 500 Sk a nahradiť trovy štátu 1 700 Sk. Vychádzal z toho, že manželstvo navrhovateľa a M. M. bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Trnava z 31. marca 1994 sp. zn. 17 C 5/1994, ktorý nadobudol právoplatnosť 18. októbra 1994. Bývalí manželia sa nedohodli na vyporiadaní BSM, preto navrhovateľ podal návrh na jeho vyporiadanie súdom. V konaní ani jeden z nich nenamietal, že do BSM by patrili iné hnuiteľné veci ako označené veci. Spornou zostala otázka existencie spoločnej vkladnej knižky a tiež domovej nehnuteľnosti nadobudnutej za trvania manželstva. Pokiaľ ide o vkladnú knižku, súd dospel k záveru, že navrhovateľ a M. M. za trvania ich manželstva mali iba jedinú vkladnú knižku, ktorá však bola za trvania manželstva (23. februára 1994) zrušená a finančné prostriedky pôvodne na nej uložené boli spotrebované; v konaní sa nepreukázalo, že ku dňu zániku manželstva existovala ešte nejaká iná vkladná knižka. Pokiaľ ide o domovú nehnuteľnosť, vychádzal zo zistenia, že M. M. na základe kúpnej zmluvy nadobudla nehnuteľnosť v katastrálnom území P. zapísané na liste vlastníctva č. X. a bola zapísaná ako ich výlučná vlastníčka. Dokazovaním bolo preukázané, že finančné prostriedky, ktoré použila na úhradu kúpnej ceny, nadobudla od matky (darom) a tiež v rámci majetkového vyporiadania s jej predchádzajúcim manželom. Domová nehnuteľnosť bola síce nadobudnutá kúpou počas trvania manželstva, avšak z výlučných prostriedkov patriacich M. M.. Navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že na úhradu kúpnej ceny boli použité ich spoločné finančné prostriedky. Súd prvého stupňa z týchto dôvodov dospel k záveru, že predmetná domová nehnuteľnosť do BSM nepatrí. Vzhľadom na to ju nezaradil do vyporiadania BSM. Dodal, že pri rozhodovaní vychádzal z toho, že podiely oboch bývalých manželov sú rovnaké (§ 150 Občianskeho zákonníka).

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Trnave rozsudkom z 18. novembra 2008 sp. zn. 9 Co 102/2008 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s opravným uznesením zmenil; BSM vyporiadal tak, že do výlučného vlastníctva navrhovateľa prikázal pračku Romo, mrazničku 130 1, bielizeň, všetko spolu v hodnote 3 819 Sk; do výlučného vlastníctva odporkyne prikázal farebný televízor Tesla Color 438, televíznu anténu, odstredivku, osobnú váhu, plynový sporák Mora, mrazničku 300 1, automatickú pračku Tatramat, vodovodné čerpadlo, polyrén, 2 fúriky, kotol na kotlinu, koberec do obývačky, 2 demižóny a zapaľovač na plyn, všetko spolu v hodnote 11 360 Sk. Odporkyňi uložil

povinnosť doplatiť navrhovateľovi do 3 dní na úplné vypořádanie sumu 3 770,50 Sk. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti zaplatenia súdneho poplatku, náhrady trov štátu a vrátenia preplatku preddavku potvrdil a rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že hnutelnosti boli zaradené do vypořádania BSM na základe zhodných vyjadrení účastníkov konania. Pokiaľ navrhovateľ žiadal, aby do vypořádania BSM boli zahrnuté ešte vkladné knižky, odvolací súd konštatoval, že navrhovateľ ani v priebehu odvolacieho konania nevedel uviesť údaje dostatočné na to, aby bolo možné tieto vkladné knižky identifikovať; správne preto postupoval súd prvého stupňa, keď navrhovateľom tvrdené vkladné knižky nezaradil do vypořádania BSM. K námietke navrhovateľa, že predmetom jeho BSM s M. M. bola aj domová nehnuteľnosť zapísaná na liste vlastníctva č. X. pre katastrálne územie P., lebo bola nadobudnutá počas trvania manželstva za kúpnu cenu 350 000 Sk aj za ich spoločné finančné prostriedky, odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa správne nezahrnul túto nehnuteľnosť do vypořádania, pretože dokazovaním bolo potvrdené jej nadobudnutie do výlučného vlastníctva M. M.. Takéto nadobudnutie majetku zákon nevylučuje. V konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by spochybnili platnosť predmetnej kúpnej zmluvy. Z týchto dôvodov bolo v konaní potrebné vypořadať len hnutelné veci patriace do BSM. Navrhovateľ prejavil záujem o pračku Romo, mrazničku 130 1 a bielizeň v celkovej hodnote 3 819 Sk. Odvolací súd mu v tom vyhovel a tieto veci prikázal do jeho výlučného vlastníctva. Ostatné hnutelné veci v celkovej hodnote 11 360 Sk prikázal do výlučného vlastníctva odporkyne. Vzhľadom na to, že do výlučného vlastníctva účastníkov neboli prikázané hnutelné veci v rovnakej cene, rozhodol o doplatení rozdielu. V časti o povinnosti odporkyne zaplatiť súdny poplatok, trovy štátu a vrátiť preddavok na znalečnom odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.). O trovách konania rozhodol s poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie s odôvodnením, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K nesprávnomu právnomu posúdeniu došlo nenáležitou aplikáciou § 143 a § 150 Občianskeho zákonníka. Súd sa v konaní predovšetkým dostatočne nezaoberali otázkou nadobudnutia nehnuteľností v katastrálnom území P. zapísaných na liste vlastníctva č. X. ako parcela č. X. – záhrada o výmere X. m², parcela č. X. – zastavaná plochy a nádvorcia vo výmere X. m² a dom súpisné č. X. na parcele č. X. (ďalej len „nehnutelnosti“) za trvania manželstva navrhovateľa a M. M.. Dovolateľ uviedol, že v žiadnom úkone neprejavil súhlas

s tým, aby nehnuteľnosti boli v roku 1990 nadobudnuté do výlučného vlastníctva M. M.. Na úhradu kúpnej ceny za nehnuteľnosti boli použité ich spoločné finančné prostriedky tvoriace predmet ich BSM, preto sa predmetom ich BSM mali stať aj nehnuteľnosti. Matka M. M. nemohla darovať peniaze na zakúpenie nehnuteľností, lebo nikde nepracovala a bola bez finančných príjmov. Zopakoval, že za predmet ich BSM a v dôsledku toho tiež za predmet jeho vyporiadania mali byť považované tiež ďalšie vkladné knižky, na ktoré boli za trvania manželstva ukladané ich spoločné finančné prostriedky. Dopytom na peňažné ústavy mohli byť tieto vkladné knižky identifikované. Napadnutý rozsudok žiadal z týchto dôvodov zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané účastníkom konania v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

Dovolací súd podrobil prieskumu napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 242 ods. 2 O.s.p.). Pri skúmaní, či sa v konaní nevyskytli vady uvedené v § 237 O.s.p. a tzv. iné vady konania majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p.), dospel k záveru, že k procesným vadám tejto povahy v konaní nedošlo.

V dovolaní sa namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej

potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka (§ 143 Občianskeho zákonníka). Zánikom manželstva zanikne i bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (§ 148 Občianskeho zákonníka). Ak zanikne bezpodielové spoluvlastníctvo, vykoná sa vyporiadanie podľa zásad uvedených v § 150 (§ 149 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké. Každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok, a je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho ostatný majetok. Ďalej sa prihliadne predovšetkým na potreby maloletých detí, na to, ako sa každý z manželov staral o rodinu, a na to, ako sa zaslúžil o nadobudnutie a udržanie spoločných vecí. Pri určení miery pričinenia treba vziať tiež zreteľ na starostlivosť o deti a na obstarávanie spoločnej domácnosti (§ 150 Občianskeho zákonníka).

Zo spisu nevyplýva, že by odvolací súd uvedené ustanovenia nesprávne aplikoval alebo interpretoval. Právne závery, na ktorých spočíva dovolaním napadnutý rozsudok, považuje dovolací súd za správne. Len na ich doplnenie uvádza nasledovné:

1. Dovolateľ namieta, že za predmet BSM navrhovateľa a M. M. mali byť považované aj nehnuteľnosti.

Dovolací súd poukazuje na to, že v spise je na č.l. 50 a 245 založený rovnopis rozsudku Okresného súdu Trnava z 9. marca 1995 č.k. 17 C 206/1994-25, ktorým súd vyhovel návrhu M. M., aby bola J. H. uložená povinnosť vypratať nehnuteľnosti. Z odôvodnenia tohto rozsudku vyplýva, že M. M. nadobudla nehnuteľnosti kúpnu zmluvou z 22. októbra 1990, ktorú registrovalo Štátne notárstvo Trnava rozhodnutím zo 7. novembra 1990 sp. zn. R I 3377/1990. V zmysle bodu II. tejto kúpnej zmluvy boli nehnuteľnosti nadobudnuté do výlučného vlastníctva M. M. z dôvodu, že na úhradu kúpnej ceny boli použité finančné prostriedky v jej výlučnom vlastníctve (nadobudla ich darom od matky). Tieto okolnosti – ako vyplýva z odôvodnenia uvedeného rozsudku – potvrdil J. H. písomne v čestnom vyhlásení z 22. októbra 1990, pričom pravosť jeho podpisu na tomto vyhlásení bola úradne osvedčená 24. októbra 1990 pod č. X. overovacej knihy MNV v P..

Na čl. 55 a 243 spisu je založený rovnopis rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. októbra 1995 sp. zn. 13 Co 265/1995, ktorým bol rozsudok Okresného súdu Trnava z 9. marca 1995 č.k. 17 C 206/1994 potvrdený ako vecne správny. Na rovnopise, ktorý je založený v spise na čl. 55 je vyznačené, že toto potvrdzujúce rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 24. januára 1996.

Uvedenými rozhodnutiami bolo právoplatne rozhodnuté o existencii práva M. M. domáhať sa vypratania J. H. z nehnuteľností; zároveň však bola medzi menovanými účastníkmi daného konania vyriešená otázka vlastníctva nehnuteľností – súčasťou právnych záverov, na ktorých spočívajú tieto rozhodnutia, je záver, že M. M. je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností.

Vzhľadom na vyššie uvedené súdy oboch nižších stupňov v preskúmvanej veci nehnuteľnosti správne nepovažovali za predmet BSM navrhovateľa a M. M..

2. K námietke navrhovateľa, že predmetom vyporiadavaného BSM mali byť aj finančné prostriedky uložené na vkladných knižkách, identifikačné údaje o ktorých nevedel uviesť, dovolací súd zhodne so závermi súdov nižších stupňov uvádza, že pokiaľ navrhovateľ neoznačil žiadne údaje o vkladných knižkách, ktoré by mohli byť podkladom pre ich bližšiu identifikáciu, zostala jeho argumentácia v rovine ničím nepodloženého tvrdenia. Súdom preto nemožno vytýkať, že do rámca vyporiadania nezaradili navrhovateľom tvrdené, avšak nepreukázané prostriedky uložené údajne na vkladných knižkách.

Z týchto dôvodov (viď 1. a 2.) dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ neopodstatnene namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Vzhľadom na to dovolanie navrhovateľa zamietol podľa § 243b ods. 1 O.s.p.

V dovolacom konaní nebol navrhovateľ úspešný a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo odporkyni (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal úspešnej odporkyni náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na priznanie náhrady trov dovolacieho konania (§ 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. septembra 2010

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková